

За відповідної температури згоріти може все. Дерево.
Одяг.

Люди.

Коли температура сягає 250 градусів Цельсія, займається плоть. Чорніє й лускає шкіра. Підшкірний жир тане, мов масло на розпеченій сковороді. Жир розпалює вогонь, тіло горить. Першими спалахують руки й ноги, вогонь переходить з них на тулуб, немов із тонкої тріски на грубе поліно. М'язи й сухожилля корчаться, охоплені вогнем кінцівки смикаються у безсоромній пародії на життя. Останніми займаються внутрішні органи. Заховані у вологому кокони плоті, вони часто залишаються цілими навіть тоді, коли решту м'яких тканин уже поглинув вогонь.

Проте кістки — вони, в прямому сенсі слова, зовсім інша матерія. Кістки вперто опираються навіть найгарячішому полум'ю. І навіть коли з них вигоряє останній вуглець, коли вони стають такими ж мертвими й позбавленими життя, як шмат пемзи, кістки все одно зберігають форму. Але тепер вони — лише безплотна примара самих себе й можуть легко розсипатися, остання твердина життя, перетворена на попіл. Цей процес відтворюється за одним і тим самим невблаганним сценарієм з кількома варіаціями.

Але не завжди.

Тишу старого котеджу порушують кроки. Прогнілі двері розчахнуто одним ударом, іржаві петлі скриплять, опираючись вторгненню. Кімнату сповнює світло дня —

й одразу згасає, заблоковане тінню, що перекриває вхід. Чоловік пригинає голову, намагаючись роздивитися бо-дай щось у темряві. Старий пес, що прийшов із ним, вагається. Схоже, його вже насторожило те, що чекає всередині. Чоловік завмирає, немов теж не хоче перетинати поріг. Коли собака таки наважується зазирнути в кімнату, він гукає:

— Сюди.

Пес підкоряється, повертається, нервово поглядає на господаря тьмяними від катаракти очима. Тварина відчуває не лише запах, що лине з будівлі, а й те, як нервує його людина.

— Стій.

Стривожений собака спостерігає, як чоловік входить до закинутого котеджу. Його охоплює вогкий сморід. Згодом проявляється ще один запах. Дуже повільно, немов неохоче, людина перетинає кімнату та наближається до низьких дверей у дальній стіні. Вони з грюкотом зачиняються. Він простягає руку, щоб відчинити, знову завмирає. Собака позаду нього низько й жалібно скавунить. Чоловік не чує. Він помалу, із зусиллям, відчиняє двері, ніби боїться того, що може там побачити.

Але спочатку він не бачить нічого. У кімнаті темно, єдине джерело світла — маленьке вікно, шибка давно потріскалася та вкрилася павутинням і брудом. У непевному світлі, яке сочиться крізь неї, кімната зберігає свої таємниці ще кілька митей. Нарешті очі чоловіка звикають до напівтемряви й починають проявлятися деталі.

І він бачить, що лежить у кімнаті.

Різко вдихає, наче його вдарили в груди, мимоволі відступає.

— Боже мильй!

Це сказано тихо, але в тиші, яка поглинула котедж, слова звучать неприродно гучно. Обличчя чоловіка

зблідле. Він нажахано озирається, наче боячись побачити когось поруч. Та ні, він тут сам.

Чоловік задкує до дверей — мабуть, не хоче обертатися спиною до того, що лежить на підлозі. Тільки коли перекошені двері знову з тріском зачиняються, відділяючи його від жахливого виду кімнати, він обертається.

Непевною ходою вибирається назовні. Старий пес вітає його, але чоловік не звертає уваги, тягнеться до кишені, дістає звідти пачку цигарок. Руки його тремтять, запальничка спалахує лише з третього разу. Він втягує дим до глибини легень, грудка попелу тліє, поспіхом пересувається до фільтра. Цигарка докурена, руки в нього вже майже не тремтять.

Недопалок падає на траву, він душить його ногою, нахилиється, підіймає. Порпається в кишені куртки, глибоко вдихає, телефонує.

Коли пролунав дзвінок, я саме їхав до аеропорту в Глазго. Був пронизливий лютневий ранок: похмуре сіре небо, безрадівна мряка, холодний вітер. На Східному узбережжі розбушувалися бурі, хмари ще не просунулися вглиб острова, але схоже було, що вони із цим не забаряться.

Одна надія, що встигну сісти в літак до того, як погода остаточно зіпсується. Я повертався додому в Лондон після тижневої роботи з трупом, що виявили в могилі на вересовищі Грампіанського нагір'я¹, — довелося спочатку взяти участь в ексгумації тіла, а потім його досліджувати. Невдячна робота. Тріскотливий мороз перетворив вересовища й пагорби на тверде залізо, — подих перехоплювало як від холоду, так і від краси. Понівечена жертва

¹ Грампіанські гори — гірська гряда в центральній Шотландії. Саме до неї належить найвища точка Британії — гора Бен-Невіс. Читач разом із доктором Гантером мандруватиме із центральної Шотландії на північ та захід. (*Тут і далі прим. пер.*)

виявилася молодою жінкою, ідентифікувати її ще не вдалося. Вже вдруге за останні місяці мене запрошували до Грампіанів для обстеження схожого трупа. У пресу ще не просочилося, але ніхто зі слідчої групи не сумнівався: обидва випадки — справа рук одного вбивці. І якщо його не зупинити, він вбиватиме знову; проте шансів на успіх поки що не було. Найгірше — я був переконаний, хоча стадія розкладу й не дозволяла надати впевнені висновки, що ран завдавали не мертвому тілу.

Отже, подорож виявилася виснажливою, я з нетерпінням чекав, коли повернуся додому. Останні півтора року я жив у Лондоні й працював на кафедрі криміналістики в університеті. Це був тимчасовий контракт, який надавав мені доступ до лабораторного обладнання, поки я підшукував щось постійне. Проте вже кілька останніх тижнів доводиться проводити набагато більше часу в польових умовах, ніж в офісі. Я пообіцяв своїй подружці Дженні, що ми зможемо довше бути разом, коли повернуся. Не перша така обіцянка, але цього разу я мав твердий намір її дотримати.

Коли задзвонив телефон, я подумав, що це вона — перевіряє, чи я вже їду додому. Але номер виявився незнайомий. Я відповів. Голос на тому боці був суворий та серйозний.

— Вибачте, що турбую, докторе Гантер. Я начальник слідчого відділу суперінтендант Грем Воллес, з Північної штаб-квартири в Інвернессі¹. Можете приділити мені кілька хвилин?

У нього був тон людини, яка звикла домагатися свого, а різкий акцент радше скидався на говірку густонаселених багатоповерхівок Глазго, ніж на м'які модуляції Інвернесса.

¹ Інвернесс — адміністративний центр Гірської Шотландії. Рухаємося на північ.

— Буквально кілька хвилин. Я поспішаю на літак.

— Знаю. Я щойно говорив зі старшим інспектором Аланом Кемпбеллом з Грампіанської поліції, він сказав, ви щойно закінчили там справу. Радий, що мені вдалося вас упіймати.

Кемпбелл, старший слідчий. Я працював з ним на ексгумації трупа. Гідна людина й хороший поліціант, робота для нього — все. Ціную таких.

Я глянув на таксиста. Він точно чує, про що розмова.

— Чим я можу вам допомогти?

— Хочу вас попросити про послугу. — Воллес видушував слова одне за одним, ніби кожне з них коштувало йому забагато. — Ви ж чули про аварію на залізниці цього ранку?

Чув. На виїзді з готелю бачив у новинах репортаж про міжміський експрес Західного узбережжя, який зійшов з рейок через зіткнення з фургоном, що застряг на колії. Судячи з випуску, справи були кепські: понівечені й перекручені вагони валялися під насипом. Ніхто досі не міг визначити кількість загиблих.

— Ми підняли весь особовий склад, там зараз справжній хаос, — вів далі Воллес. — Є версія про навмисне пошкодження рейок, отже, доводиться весь район оточити як місце злочину. Ми просимо про підтримку інші силові структури, але просто зараз на нулі.

Я подумав, що здогадуюся, до чого він веде. У новинах повідомляли, що деякі вагони згоріли, а це означало, що ідентифікація жертв — не тільки пріоритетне завдання, а й суцільне жахіття з погляду експертизи. Але до того як почати ідентифікацію, тіла потрібно виявити та витягти з-під завалів, а судячи з новин, до цього ще далеко.

— Я не певний, що зможу бути корисним просто зараз, — відповів я.

— Я не через аварію телефоную, — нетерпляче перебив він. — Нам повідомили про спалений труп на

Західних островах. Маленький острівець, Руна¹, на Зовнішніх Гебридах.

Я про такий не чув, але то не дивно. Я знав про Зовнішні Гебриди тільки те, що то був найвіддаленіший за крайок Британії, за багато миль від північно-західного узбережжя Шотландії.

— Підозрілі обставини? — запитав я.

— Не схоже. Може бути самогубство, але імовірніше, що то або п'яниця, або волоцюга заснув біля ватри. Хтось із місцевих гуляв із собакою, натрапив на нього на покинутій фермі й повідомив нам. Колишній кримінальний інспектор, живе там на пенсії. Я з ним працював. Нормальний був чолов'яга.

Я подумав, чи оце «був» мало якесь особливе значення.

— Отже, що ще він вам казав?

Воллес відповів не одразу.

— Тільки те, що тіло дуже сильно обгоріло. Але я не хочу забирати людей з аварії, принаймні поки не буду змушений. Сьогодні на поромі туди їдуть кілька наших місцевих хлопців зі Сторновея, то я попросив би вас підскочити з ними й поглянути, що там до чого. Подивіться, може, це несуттєва справа, або ж я муситиму висилати туди оперативну слідчу команду. Мені б хотілося отримати висновок експерта, а вже тоді тиснути на кнопку тривоги. Тут Алан Кемпбелл каже, що ви зуби на цьому з'їли.

Спроба лестощів була незграбною і пролунала радше як блеф. Я помітив, що Воллес вагався, коли я запитав про тіло, тому гадав, що саме він мені не каже. Але

¹ Назва, звісно, вигадана. В архіпелагові Внутрішніх Гебридів є Південна Рона. Далі на північ — самотній малий острів Північна Рона. Зовнішні Гебриди — крайня північно-західна точка архіпелагу, далі вже Атлантика. Адміністративний центр — Сторновея. Деякі острови малонаселені, важкодоступні, комунікації з великою землею ускладнені.

якби суперінтендант вважав, що це смерть за підозрілих обставин, то надіслав би слідчу групу, хай яка там у нього була троша.

Таксі майже дісталоя аеропорту. В мене були всі причини відмовитися. Я щойно завершив велику справу, ця скидалася на доволі пересічну, щось на кшталт звичайних нещасних випадків, які стаються щодня й не потрапляють на газетні шпальти. Я подумав, як маю сказати Дженні, що не повернуся сьогодні. І так я зараз скільки часу не вдома, нічого доброго із цього не вийде. Воллес, мабуть, відчув мій внутрішній спротив.

— Там справи тільки на пару днів разом з дорогою. Річ у тім, схоже, там щось... не те.

— Мені здалося, ви сказали, нічого підозрілого?

— Немає. Принаймні з того, що я почув, нічого. Слушайте, не хочу багато базікати, але саме тому й волів би залучити експерта вашого рівня, щоб поглянув.

Ненавиджу, коли мною намагаються маніпулювати. Але попри все — ніде правди діти, цікавість у мені розігралася.

— Я б не просив, якби в нас не було зараз такої гарячки, — додав Воллес.

За забризканим дощем вікном таксі промайнув знак, що сповіщав про наближення аеропорту.

— Я вам перетелефоную, — сказав я, — дайте мені п'ять хвилин.

Йому це не сподобалося, але заперечувати він не став. Я натис відбій, прикусив губу й набрав номер, який знав напам'ять.

Пролунав голос Дженні. Я всміхнувся на його знайомий звук, хоч і передчував, яка розмова на нас чекає.

— Девіде! Я саме на роботу йду. Ти де?

— Їду до аеропорту.

Я почув, як вона сміється.